

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO MATEŘSKOU ŠKOLU

Mateřská škola Panoší Újezd, okres Rakovník

**JARO, LÉTO, PODZIM, ZIMA,
VE ŠKOLCE JE VŽDYCKY PRIMA**

1. Identifikační údaje

Škola:

Mateřská škola Panoší Újezd, okres Rakovník
Panoší Újezd 84
270 21 Pavlíkov

IČ: 70990603, telefon: 777553778,
e-mail: ms.panosiujezd@centrum.cz

Zřizovatel:

Obec Panoší Újezd
Panoší Újezd 6
270 21 Pavlíkov

IČ: 00244201

ŠVP vypracovala ředitelka Jitka Vostrá, jeho aktualizace byla schválena na pedagogické radě dne 30. 8. 2024

Obsah:

1. Identifikační údaje.....	2
2. Obsah.....	3
3. Charakteristika vzdělávacího programu školy	4
4. Charakteristika školy	5
5. Rámcové cíle předškolního vzdělávání	7
6. Klíčové kompetence	9 - 12
7. Obsah předškolního vzdělávání	12 - 13
8. Vzdělávací obsah – integrované bloky	14 - 46
9. Podmínky vzdělávání	47 - 52
10. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	53 - 56
11. Vzdělávání dětí nadaných	57 - 58
12. Vzdělávání dětí od dvou do tří let	59 - 60
13. Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	61
14. Autoevaluace a hodnocení výsledků vzdělávání	62 - 63

3. Charakteristika vzdělávacího programu školy

Náš školní vzdělávací program má motivační název JARO, LÉTO, PODZIM, ZIMA, VE ŠKOLCE JE VŽDYCKY PRIMA.

Je složen ze dvou částí, které jsou zaměřeny každá jiným směrem, a přesto se mohou doplňovat a působit společně jako celek.

Názvy ročních období mají symbolizovat neustálý pohyb, změnu, kterou my nemůžeme ovlivnit, druhá část - o školce - má naopak evokovat soustředění do jednoho místa, bezpečí, spočinutí, možnost ovlivnit věci kolem svým přičiněním. V obou rovinách se děti potřebují naučit pohybovat.

Vyšší řád, nezávislý na naší vůli, můžeme v opakujících se cyklech s dětmi objevovat, citlivě vnímat a snažit se s ním souznít.

Celým rokem děti provedou maňásci Kuba a Kačenka, kteří se potkají v září ve školce, stanou se z nich kamarádi a ujdou s námi cestu od září do konce června. Zažijí přitom věci, které se mohou stát každému z nás a my s nimi budeme jejich obyčejně neobyčejné dny prožívat.

3 a) na co klademe důraz?

Aby byly děti v naší mateřské škole spokojené a těšily se do ní a jejich rodiče věděly, že je o ně dobře postaráno.

Aby děti vnímaly přírodu jako velký tajemný svět, do kterého jim otevřeme dveře a oni se s úžasem a úctou ke všemu živému vydaly na cestu poznávání a ochrany, která může trvat celý život.

Aby děti věděly, že být slušný, laskavý, pracovitý a vytrvalý není přežitek, ale jsou to hodnoty, které budou v životě potřebovat.

Aby děti věděly, co je dobře a co špatně.

Aby touha učit se a poznávat stále nové věci pro ně byla radostí.

Aby děti stále více rozuměly sobě i světu kolem sebe, byly relativně samostatné, zdravě sebevědomé a dokázaly na konci docházky aktivně zvládat všechny současné i budoucí nároky života.

Abychom společně dětem vytvořili dobré předpoklady pro pokračování ve vzdělávání tím, že budeme podporovat jejich individuální rozvojové možnosti, aby na konci předškolní docházky dospěly všechny k optimální úrovni svého rozvoje a učení.

Abychom jako učitelky děti „neúkolovaly“ a jen nekontrolovaly splnění požadovaného, ale v roli „průvodkyň“ vzbuzovaly zájem, předkládaly zajímavosti k přemýšlení, k pozorování, k vyzkoušení i vytvoření – tedy měly stále co dětem nabízet.

Abychom si uvědomovali, že jsme v každém okamžiku těmi, které mají svým chováním, jednáním a postojem být dětem vzorem hodným následování.

4. Charakteristika školy

a) historie školy

Základní kámen budovy byl položen 1. května 1843. Do užívání byla škola předána v roce 1844 jako škola obecná. V roce 1900 měla škola tři třídy a navštěvovalo ji 164 žáků. Jako základní škola budova sloužila až do roku 1974.

Po adaptaci zde byla 15. dubna 1977 slavnostně otevřena mateřská škola, která byla původně jednotřídní. Ve školním roce 1977–1978 byla otevřena druhá třída. Správcem školy byl MNV Panoší Újezd. Od 1. ledna 1981 byla škola předána na neurčito JZD Panoší Újezd, od 1. ledna 1991 byla předána zpět obci. Do mateřské školy byly od jejího počátku dopravovány děti z dvanácti okolních obcí (svoz velkým autobusem, který svážel i zaměstnance do JZD). Počet dětí částečně poklesl po otevření mateřské školy ve Slabcích v roce 1983. Druhý pokles dětí škola zažila v roce 1992, kdy se rozpadlo JZD, a tím skončila doprava družstevním autobusem.

Od školního roku 1991/92 je MŠ jednotřídní.

Od října 1993 bylo z úsporných důvodů využíváno pouze přízemí budovy.

V roce 2013 proběhla za finanční dotace obce plánovaná výměna dřevěných oken za plastová v celé budově, o rok později rekonstrukce dětských WC.

V roce 2016 se opravila velká třída v 1. patře, která se od té doby používá jako ložnice nebo prostor k setkávání s rodiči a veřejností při slavnostních akcích školy.

V letech 2020-2022 obec prováděla finančně náročný projekt odvlhčení budovy školy, v roce 2023 bylo rozhodnuto o náhradě akumulčního topení topením ústředním.

b) současnost školy

Naši mateřskou školu najdete v obci u hlavní trasy silnice do Rakovníka, kudy projíždí většina rodičů za prací. V obci žije asi 260 obyvatel. Přijaté děti jsou v posledních letech z poloviny místní, z poloviny z okolních vesnic. Obec má velký zájem na tom, aby škola dobře plnila svoji funkci, podle svých možností přispívá finančně na vylepšení stavu interiéru nebo exteriéru. Vedení obce vyvíjí aktivity k získání dotací, které by byly použity ve prospěch školy.

Naší velkou devizou je příroda kolem nás. Blízkost lesa, kaštanové aleje, polí, potoka či vhodného svahu na sáňkování všichni oceňujeme. Také naše zahrada, která školu obklopuje, je dostatečně prostorná a skýtá slunce i stín, intimní zákoutí i přehledný prostor pro hry, kterému dominuje hrací sestava.

V současné době jsou hledány cesty, jak zahradě vtisknout osobitou podobu vyjadřující jak vztah k ochraně přírody, tak k rozšíření fyzických aktivit. Založili jsme vyvýšený záhon na zeleninu a bylinky, udržujeme s dětmi i záhon s trvalkami pod chodníkem, aby si děti osvojily základy pracovních činností na zahradě.

Náš kolektiv není velký – počet dětí se pohybuje od 18 do 24 dětí, o které pečuje v současnosti 5 zaměstnanců, ale o to lépe se známe a komunikujeme mezi sebou. Též spolupráce s rodiči je velmi dobrá.

5. Rámcové cíle předškolního vzdělávání

ukazují základní orientaci každodenní práce učitele:

- a) rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení a poznání*
- b) osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost*
- c) získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí*

Tyto rámcové cíle se promítají do pěti vzdělávacích oblastí :

- a) biologické*
- b) psychologické,*
- c) interpersonální,*
- d) sociálně-kulturní,*
- e) environmentální*

a pokud je v těchto pěti oblastech budeme průběžně naplňovat (stanou se dílčími cíli), vytvoříme základ pro postupné budování kompetencí klíčových, jejichž osvojování pokračuje v dalším průběhu života.

Zasahuje-li vzdělávání zároveň oblast poznatků, hodnot a postojů, získá dítě dovednosti mnohostrannější a využitelnější.

6. Klíčové kompetence

Je to soubor schopností, dovedností a postojů a jsou vyjádřeny v podobě výstupů – zaměřených na činnosti a využitelných v běžném životě. Děti ukončující předškolní vzdělávání mohou dosáhnout této úrovně kompetencí:

a) Kompetence k učení:

- ◆ *soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů*
- ◆ *uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení*
- ◆ *raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo*
- ◆ *učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo*
- ◆ *odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých*
- ◆ *má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách*

b) Kompetence k řešení problémů:

- ◆ *řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého*
- ◆ *řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou*

pokusu a omylu, zkouší, spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost

- ◆ *zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů*
- ◆ *rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou a dokáže mezi nimi volit*
- ◆ *nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu*

c) Kompetence komunikativní:

- ◆ *samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog*
- ◆ *dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými)*
- ◆ *dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon)*
- ◆ *komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou*
- ◆ *ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní*
- ◆ *ví, že se lidé dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit*

d) Kompetence sociální a personální:

- ◆ *umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej*
- ◆ *uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky*
- ◆ *projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování - vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost*
- ◆ *spolupodílí na společných rozhodnutích, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim*
- ◆ *při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně, nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout*
- ◆ *chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou*
- ◆ *dokáže se bránit projevům násilí, ponižování nebo ubližování jiného dítěte*

e) Kompetence činnostní a občanské:

- ◆ *učí se svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat*
- ◆ *má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně*
- ◆ *váží si práce i úsilí druhých*

- ◆ *spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat*
- ◆ *ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit*
- ◆ *dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)*

7. Obsah předškolního vzdělávání

musí být povinně zakomponován do ŠVP každé MŠ a je vytyčen Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání.

Vzdělávací obsah je stanoven pro celou věkovou skupinu dětí od 2 do 6 (7) let věku společně.

Je rozdělen do pěti oblastí:

- 1) biologické - *Dítě a jeho tělo*
- 2) psychologické - *Dítě a jeho psychika*
- 3) interpersonální - *Dítě a ten druhý*
- 4) sociálně-kulturní - *Dítě a společnost*
- 5) environmentální - *Dítě a svět*

Čím dokonalejší propojení všech oblastí učitel dokáže nabídnout, tím bude vzdělávání přirozenější a hodnotnější.

V každé oblasti jsou vzájemně propojeny kategorie -

„dílčí cíle (záměry), vzdělávací nabídka a očekávané výstupy“.

Dílčí cíle vyjadřují, co by měl učitel v průběhu vzdělávání sledovat.

Vzdělávací nabídka je souhrn praktických i intelektových činností, vhodných k dosahování výstupů.

Očekávané výstupy mají charakter kompetencí, Jsou to propojené poznatky, dovednosti, postoje i hodnoty tak, aby je dítě mohlo prakticky využívat

7 a) Na co si dáme pozor..

- ◆ abychom při každodenní práci případně rozpoznali u konkrétního dítěte speciální pedagogické potřeby, dokázali mu je poskytovat a tím zlepšili jeho životní i vzdělávací šance.
- ◆ abychom měli na paměti, že většinu toho, co dítě prožije v prvních letech života a co z podnětů okolního prostředí přijme, má trvalou hodnotu a že se tyto rané zkušenosti mohou zhodnotit a najít své uplatnění i daleko později v životě.
- ◆ abychom často využívali prožitkové a kooperativní učení hrou a činnostmi, protože jsou založeny na přímých zážitcích dítěte a podporují jeho zájem a potřebu objevovat a učit se nové věci.
- ◆ abychom využívali situačního učení k poskytnutí srozumitelných praktických ukázek životních situací, aby se dítě mohlo učit dovednostem a poznatkům v okamžiku, kdy je potřebuje a lépe tak pochopí jejich smysl.

8. Vzdělávací obsah – integrované bloky

- a) Jsem tvůj kamarád
- b) Kdo má prázdnou spížku, zakručí mu v bříšku
- c) Já jsem strom
- d) Těšíme se na Vánoce
- e) I sportovci stůňou
- f) Když je zima za vrátky, přečteme si pohádky
- g) Jaro je velký kouzelník
- h) Bez práce nejsou koláče
- i) Naše rodina
- j) Léto je..

a) integrovaný blok: JSEM TVŮJ KAMARÁD

délka trvání: 3 – 4 týdny, podle potřeby (září)

Charakteristika:

Adaptace, seznamování se zaměstnanci, prostorem, s novými dětmi, s režimem, s pravidly, okolím. Citlivý individuální přístup, postupné osamostatňování, zapojování dětí do kolektivu formou jednoduchých pohybových, seznamovacích her. Motivováno dvěma maňásky – kluk Kuba MŠ zná, nově příchozí Kačenku seznamuje s hračkami, prostředím i kamarády a zkouší, co si už zapamatovala, raduje se spolu s ní z jejích úspěchů.

Podtémata:

- ◆ Jak se jmenuješ?
 - ◆ Tak to u nás chodí
 - ◆ Každá věc má své místo
 - ◆ Zkus to s námi
-

Dílčí cíle:

- ◆ seznamovat se s pravidly chování ve vztahu ke druhému
- ◆ poznávat a vytvářet pravidla společenského soužití, porozumět základním projevům neverbální komunikace
- ◆ rozvíjet řečové schopnosti – vnímání a naslouchání
- ◆ rozvíjet komunikativní dovednosti
- ◆ poznávat sebe sama – získávat osobní spokojenost a sebedůvěru

- ◆ osvojit si věku přiměřené praktické dovednosti
- ◆ vytvářet pozitivní vztah k místu, kde dítě žije

Vzdělávací nabídka:

- ◆ činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- ◆ běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- ◆ aktivity podporující sblížování dětí
- ◆ aktivity přibližující pravidla společenského styku – zdvořilost, slušnost
- ◆ vyprávění zážitků, rozhovory, poslech
- ◆ činnosti rozvíjející postřeh a vnímání
- ◆ činnosti přiměřené silám a schopnostem dětí s viditelným výsledkem
- ◆ manipulační činnosti s předměty a věcmi
- ◆ sebeobslužné činnosti (hygiena, stolování, oblékání, úklid)
- ◆ vycházky do okolí s pozorováním života v něm

Činnosti s dětmi:

- ◆ procházka po budově, seznámení s prostorem a zaměstnanci
- ◆ kam se schoval plyšák – seznámení s umístěním hraček a pomůcek
- ◆ maňáskové scénky – příběhy k vyvození pravidel chování
- ◆ seznámení s ranním kruhem
- ◆ motivovaná manipulace s předměty
- ◆ práce s materiálem
- ◆ pracovní listy

- ◆ spontánní, smyslové, námětové, pohybové hry
- ◆ vycházky do přírody, hry s přírodním materiálem

EVVO – seznámení s barevnými kontejnery na tříděný odpad v MŠ, hledání odpovědi na otázku „proč třídíme odpad?“

Vyhledávání změn na polích a zahradách, sledování příprav k odletu stěhovavých ptáků

Očekávané výstupy (kompetence):

- ◆ dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití
- ◆ zdraví známé, děti i dospělé, slušně požádá a poděkuje
- ◆ vyjadřuje své prožitky
- ◆ hovoří o tom, co ho zaujalo
- ◆ zvládá stolování, oblékání, obouvání
- ◆ udržuje pořádek
- ◆ podřídí se rozhodnutí skupiny a podřídí se společnému programu
- ◆ orientuje se v prostředí školy i blízkého okolí
- ◆ odloučí se na určitou dobu od rodičů, je aktivní i bez jejich opory
- ◆ prožívá radost ze zvládnutého
- ◆ uvažuje a přemýšlí
- ◆ všímá si změn a dění v nejbližším okolí

b) Integrovaný blok: KDO MÁ PRÁZDNOU SPÍŽKU, ZAKRUČÍ MU V BŘÍŠKU

délka trvání : 3 – 4 týdny (říjen - část listopadu)

Charakteristika:

Na podzim sklízíme ze zahrádek i zahrad to, co dozrálo, s dětmi budeme plody prohlížet, poznávat, povídat si o nich, pracovat s nimi i zjišťovat, jakými způsoby lze ovoce, zeleninu a houby zpracovávat. Kdo se snaží a je pilný, spoustu plodů uchová a může se v zimě radovat.

I některá zvířata mají napilno, která a proč - to se děti dozví v tomto bloku. Na vesnici má většina dětí praktickou zkušenost s vyoráváním brambor, my budeme hledat, k čemu všemu lze bramboru použít. S dětmi dojdeme k poznání, jak je příroda na podzim k lidem i zvířatům štedrá a že bychom si měli jejích darů vážit.

Podtémata:

- ◆ Co nám dozrálo
- ◆ Zavařujeme, sušíme, ukládáme
- ◆ Kam se koulíš, bramboro
- ◆ Kdo hledá, najde

Dílčí cíle :

- ◆ koordinovat práci ruky a oka
- ◆ rozvíjet a užívat všechny smysly
- ◆ rozvíjet hudebně pohybové dovednosti
- ◆ osvojovat si věku přiměřené praktické dovednosti
- ◆ rozvíjet komunikační dovednosti (verbální i neverbální)
- ◆ rozvíjet tvořivost, vytrvalost
- ◆ vytvářet pozitivní vztah k učení
- ◆ vytvářet pozitivní vztah k práci
- ◆ rozvíjet schopnost spolupracovat
- ◆ vytvářet povědomí o přírodě, její rozmanitosti, vývoji a proměnách

Vzdělávací nabídka:

- ◆ jednoduché úkony s materiálem, předměty
- ◆ hudebně pohybové činnosti
- ◆ smyslové hry
- ◆ řečové hry, rozhovory, komentování zážitků
- ◆ poslech básní, příběhů, pohádek
- ◆ dramatizace
- ◆ konkrétní operace s materiálem – třídění, porovnávání, počítání
- ◆ procvičování prostorových pojmů nahoře, uprostřed, dole,

Činnosti s dětmi:

- ◆ příprava a pečení jablkového moučníku
- ◆ výroba křížal, sušení šípků na čaj
- ◆ výtvarné ztvárňování plodů
- ◆ pracovní dílna s maminkami – bramborový skřítek
- ◆ poslech pohádky Paleček a jeho kamarádi + práce s ní
- ◆ četba na pokračování – Dobrodružství veverky Zrzečky
- ◆ vyhledávání v knihách
- ◆ plnění úkolů ve skupinkách
- ◆ manipulování s předměty podle zadání – nahoru, dolů, doprostřed, dovnitř, vně, vedle, nad, pod
- ◆ smyslové hry
- ◆ pracovní listy – najdi cestu, vyber všechny, nakresli nahoru, dolů..
- ◆ naučit se zpaměti text (píseň, báseň)

EVVO: vyhledávání, zkoumání, pojmenování, porovnávání, sběr plodů stromů a keřů – korále, krmení na zimu pro ptáky a zvěř

Očekávané výstupy (kompetence):

- ◆ vnímá a rozlišuje pomocí smyslů
- ◆ ovládá koordinaci ruky a oka
- ◆ orientuje se v počtu do šesti
- ◆ zachází s barvami, nůžkami, papírem, pastelkou, lepidlem
- ◆ reprodukuje báseň, píseň

- ◆ uvažuje a přemýšlí
- ◆ vyjadřuje svoje představy, uplatňuje fantazii
- ◆ porovnává, třídí předměty podle pravidla
- ◆ záměrně se soustředí na činnost
- ◆ prožívá radost ze zvládnutého a poznaného
- ◆ vyvíjí volní úsilí
- ◆ dokončí svou práci

c) Integrovaný blok: JÁ JSEM STROM

délka trvání: 3 týdny v říjnu, část listopadu

Charakteristika:

Že jsou stromy všude kolem nás bereme jako samozřejmost. V tomto celku chceme dětem umožnit, aby si uvědomily důležitost stromů, jejich užitečnost, estetiku, aby je vnímaly jako živé organismy. Společně budeme hledat, co máme se stromy společného – co nám dělá dobře a co nám ubližuje, zda se může strom i člověk před ublížením sám ochránit.

Podtémata:

- ◆ Strom zblízka
- ◆ Je strom užitečný?
- ◆ Každý strom má svůj příběh

Dílčí cíle:

- ◆ rozvíjet a užívat všechny smysly
- ◆ vytvářet zdravé životní návyky a postoje
- ◆ zlepšovat pohybovou i tělesnou zdatnost
- ◆ uvědomovat si vlastní tělo
- ◆ obohacovat řeč o nové pojmy – porozumět jim, používat je
- ◆ posilovat přirozené poznávací city – zájem, radost z objevování
- ◆ rozvíjet a kultivovat mravní i estetické vnímání, cítění a prožívání
- ◆ učit děti chápat, že lidé mohou svou činností prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Vzdělávací nabídka:

- ◆ lokomoční i nelokomoční pohybové činnosti
- ◆ zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, relaxační)
- ◆ činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- ◆ hry se slovy
- ◆ hry a činnosti zaměřené k poznávání gest, výrazu tváře
- ◆ hry vedoucí k ohleduplnosti k druhému, k ochotě pomoci mu
- ◆ hry, v nichž se dítě učí chránit bezpečí své i druhých
- ◆ vyprávění, poslech - kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem

Činnosti s dětmi:

- ◆ člověk a strom – nebezpečné a ohrožující situace pro oba – kdo má větší šanci se ochránit? (Poslech krátkých příběhů stromů, hledání řešení)
- ◆ poznávání stromu všemi smysly (porovnáváme drsnost kůry, výšku..)
- ◆ hry v roli – vyjadřování pojmů pohybem (strom- rovný, zlomený, ohnutý)
- ◆ námětové hry, zobrazující hry
- ◆ vycházky do lesa, hledání „svého“ stromu
- ◆ zdobení stromu přírodninami
- ◆ vymýšlení příběhu o svém stromě, šeptání stromu svého tajemství
- ◆ vyjadřování svých pocitů výtvarně, pohybově, slovně
- ◆ odpovědi na otázky „jaký může být“, „proč“
- ◆ dokončit větu
- ◆ využití stromů v pohybové činnosti

EVVO: Sběr odpadků kolem stromů, sběr barevných listů – lisování, otisky barvy, lepení skřítků, hrabání listů na školní zahradě a jeho odvoz, odnášení tříděného odpadu do obecních kontejnerů

Očekávané výstupy a kompetence:

- ◆ zachovává správné držení těla
- ◆ zvládá běžné způsoby pohybu v různém prostředí
- ◆ koordinuje lokomoci
- ◆ rozlišuje pomocí všech smyslů
- ◆ uvažuje a přemýšlí
- ◆ kreslí s určitým záměrem
- ◆ aktivně se rozhoduje
- ◆ projevuje soucit, radost, náklonnost
- ◆ ví, že je odpovědný za své chování
- ◆ v zásadě ví, co je dobře a co špatně
- ◆ uvědomuje si běžná nebezpečí

d) Integrovaný blok: TĚŠÍME SE NA VÁNOCE

(část listopadu, prosinec, 1.týden v lednu)

Charakteristika:

Kuba a Kačenka už si venku moc nehrají, bývá chladno a brzy se stmívá, v adventním kalendáři se každý den seznámí s tradicí, vztahující se k vánočním svátkům. Ve společných přípravách jak doma, tak ve školce budeme s nimi prožívat těšení a radovat se z vlastního přispění k společně svátečně vyzdobené školce, čerti a Mikuláš nám opět připomenou důležitost slušného chování a vyvrcholením bude vánoční besídka s rodiči. Vánoce jsou svátky rodinné pospolitosti i štědrosti a nejsilnější dojmy a zážitky z rodiny si s dětmi pojmenujeme a výtvarně zachytíme v novém roce.

Podtémata:

- ◆ advent je, když..
 - ◆ čert, Mikuláš, anděl
 - ◆ Vánoce ve školce
 - ◆ vánoční vzpomínání
-

Dílčí cíle :

- ◆ rozvíjet sounáležitost s ostatními lidmi
- ◆ rozvíjet schopnost plně prožívat city
- ◆ kultivovat mravní i estetické vnímání, cítění a prožívání
- ◆ rozvíjet představivost a fantazii

- ◆ uvádět děti do společenství ostatních lidí, do světa kultury a tradic
- ◆ zlepšovat vyjadřování a kvalitu mluveného projevu
- ◆ prohlubovat kooperativní dovednosti

Vzdělávací nabídka:

- ◆ prožívání společných příprav na Vánoce
- ◆ aktivity přibližující dětem svět tradic a zvyků běžných v jejich kulturním prostředí
- ◆ skupinová práce
- ◆ tvůrčí činnosti slovesné, hudební, hudebně pohybové, výtvarné
- ◆ aktivity posilující důležitost rodinné pospolitosti

Činnosti s dětmi:

- ◆ básně, koledy – společný program
- ◆ podílení se na výzdobě oken, opony, šatny
- ◆ vytvoření čerta, ozdoby, kapra, pozvánek - výtvarnými technikami
- ◆ pečení vánočních perníčků a cukroví s dětmi
- ◆ vánoční besídka
- ◆ nadílka do krmelce a krmítek
- ◆ ranní kruh – vyprávění vánočních prožitků z domova
- ◆ roznáška adventních pozdravů po vesnici
- ◆ ztvárnění prožitků z domova výtvarně
- ◆ prohlížení vánočních pohledů – vyhledávání symbolů Vánoc

EVVO: nadílka pro zvěř do krmelce, naplnění krmítek pro ptáky – výroba tukových závěsných krmítek s aktivní pomocí dětí, zavěšení na stromy na školní zahradě

Očekávané výstupy:

- ◆ rozumí běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- ◆ zvládá jemnou motoriku
- ◆ vědomě napodobuje jednoduchý pohyb podle vzoru
- ◆ těší se z hezkých a příjemných zážitků
- ◆ vyvine volní úsilí a soustředí se na činnost a její dokončení
- ◆ prožívá radost
- ◆ reprodukuje básně a písně, úmyslně si je zapamatuje a vybaví
- ◆ vyjadřuje svoji fantazii a představivost v tvořivých činnostech nebo slovně

e) Integrovaný blok: I SPORTOVCI STUŽNOU

(leden - únor)

Charakteristika:

„Milá Kačenko, zdravím tě z nemocnice. Tolik sněhu, a já jsem tady. Že jsem jel z kopce nejrychleji? Noha mě pořád bolí. Už vím, že mám v sobě kosti. Jednu zlomenou. Musím ležet a nudím se. Jeden kluk na pokoji mi ubližoval a chtěl, abych dělal ošklivé věci. Byl větší a bál jsem se ho. Ale už je na jiném pokoji. Je tu usměvavá sestřička a nosí mi úkoly a hádanky! Přijď, stýská se mi!“

Podtémata:

- ◆ k čemu je sníh a led
 - ◆ moje tělo, co mu prospívá a co škodí
 - ◆ v nemocnici – bojím se tě
 - ◆ v nemocnici - hádanky a úkoly
-

Dílčí cíle :

- ◆ osvojovat si poznatky o těle a jeho zdraví
- ◆ získávat poznatky a dovednosti důležité k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody
- ◆ rozvíjet pohybové schopnosti a zdokonalovat dovednosti v oblasti hrubé i jemné motoriky
- ◆ osvojovat si věku přiměřené praktické dovednosti
- ◆ osvojovat si poznatky a dovednosti předcházející psaní a čtení
- ◆ rozvíjet paměť, pozornost, logiku
- ◆ získávat schopnost záměrně řídit svoje chování

Vzdělávací nabídka:

- ◆ příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- ◆ činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- ◆ jednoduché pracovní sebeobslužné činnosti
- ◆ grafické činnosti – napodobování symbolů, tvarů, čísel
- ◆ sezónní činnosti na sněhu a ledu
- ◆ činnosti zaměřené na poznávání číslic, písmen a geometrických tvarů
- ◆ hry a situace, kdy se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých

Činnosti s dětmi:

- ◆ kontaktní hry z prevence SPJ
- ◆ námětové hry „Na doktora“, „V nemocnici“
- ◆ hry v roli
- ◆ prohlížení knih k tématu
- ◆ sáňkování, bobování, házení koulí na cíl
- ◆ „čtení“ obrázků, geometrických tvarů zleva doprava
- ◆ sebeobsluha v oblékání a obouvání
- ◆ činnosti zaměřené na poznávání lidského těla a jeho částí
- ◆ třídění potravin na zdravé a nezdravé, hledání odpovědí na otázky
- ◆ činnosti k poznávání číslic, geometrických tvarů, některých písmen
- ◆ pracovní listy

EVVO: pozorování tvarů padajících sněhových vloček na tmavé rozprostřené látce,
donesení sněhu do MŠ a jeho roztání – pozorování čistoty vody, vymýšlení, co ji znečistilo,
rozlišování podle zbarvení alespoň třech přezimujících ptáků na krmítku,
rozlišování, co je vhodné a nevhodné krmení

Očekávané výstupy (kompetence):

pojmenovává části těla i některé vnitřní orgány, zná jejich funkci

- ◆ brání se projevům násilí jiného dítěte
- ◆ v situacích, které to vyžadují se odmítne podílet na nedovolených a zakázaných činnostech
- ◆ v zásadě ví, co je dobře a co špatně
- ◆ rozlišuje základní geometrické tvary
- ◆ sleduje očima zleva doprava
- ◆ porozumí slyšenému
- ◆ pozná některá písmena, číslice
- ◆ umí se pohybovat na sněhu a ledu
- ◆ pozná napsané své jméno
- ◆ rozlišuje, co prospívá zdraví a co mu škodí

f) Integrovaný blok: KDYŽ JE ZIMA ZA VRÁTKY, **PŘEČTEME SI POHÁDKY**

(2-3 týdny v únoru)

Charakteristika:

„Ahoj Kačenko! Už jsem doma a skáču o berlích. Přijď, půjčím ti je! Musím cvičit, abych měl zase pevné svaly. Děda mě hlídá a čte mi pohádky. Chtěl bych být silný jako Rumcajs, odvážný jako princ Bajaja a chtěl bych kouzelný ubrousek. Prý budete mít ve školce karneval. Když budu poctivě cvičit, už bych mohl prý přijít. Moc se těším.“

Podtémata:

- ◆ jak to bylo, pohádka
 - ◆ karneval pohádkových bytostí
-

Dílčí cíle :

- ◆ pohybovat se na sněhu
- ◆ zdokonalovat koordinaci a rozsah pohybu
- ◆ sladit pohyb s rytmem a hudbou
- ◆ pokračovat v rozvoji vnímání, naslouchání, samostatného vyjadřování
- ◆ vytvářet povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- ◆ vytvářet základy pozitivních vztahů k umění a kultuře
- ◆ rozvoj tvořivosti
- ◆ kultivovat estetické cítění

Vzdělávací nabídka:

- ◆ práce s literárními texty, obrazovým materiálem
- ◆ kognitivní činnosti –hledání odpovědí, vyprávění, objevování
- ◆ sezónní činnosti na sněhu
- ◆ příprava a realizace společné zábavy – karnevalu
- ◆ hry se slovy, sluchové a rytmičké hry
- ◆ vyprávění toho, co dítě vidělo
- ◆ poslech pohádek
- ◆ dramatizace částí pohádek
- ◆ hry podporující tvořivé sebevyjádření – taneční, výtvarné, dramatické aktivity
- ◆ aktivity přibližující dětem mravní hodnoty – dobro zlo, spravedlnost, pravda
- ◆ aktivity přibližující pravidla vzájemného styku - ohleduplnost, tolerance, zdvořilost

Činnosti s dětmi:

- ◆ čtení pohádek s etickým obsahem a práce s nimi
- ◆ plnění úkolů pohádkových bytostí
- ◆ pojmenovávání charakterových vlastností hrdinů pohádek
- ◆ volba pohádkové bytosti a obhajoba proč (chtěl bych být jako..)
- ◆ podílení se na výzdobě třídy
- ◆ karneval v maskách, s úkoly
- ◆ sáňkování, bobování

- ◆ tvořivé vyjádření charakteru nebo činnosti pohádkové bytosti – zvukem, pohybem
- ◆ hádanky (charakterizování vlastností)

EVVO: Sledování zvířecích stop ve sněhu, jejich určování
Nástěnka – já a naše krmítko doma (donesení fotografie)
Rychlení semen řeřichy na vatě

Očekávané výstupy:

- ◆ vyjadřuje svoje představy, uplatňuje fantazii
- ◆ pohybuje se rytmicky podle hudby
- ◆ dokáže pochopit a přijmout mravní ponaučení
- ◆ projevuje nadšení, radost
- ◆ pohybuje se koordinovaně
- ◆ uposlechne pokyn
- ◆ uvažuje a přemýšlí
- ◆ zachází s barvami, nůžkami, papírem, modelínou
- ◆ rozlišuje zvuky
- ◆ má všestranné poznatky o světě přírody, životě lidí, kultuře

g) Integrovaný blok : JARO JE VELKÝ KOUZELNÍK

(konec února, březen, část dubna)

Charakteristika:

Tento záměrně dlouhý celek mapuje první nesmělé jarní projevy přírody až k oslavám velikonočních svátků. Je zaměřen na pozorné vnímání neustálých změn v přírodě, s košacením a gradací projevů jak v přírodě, tak v lidských přípravách na velikonoční oslavy. Cílem je uvědomit si nezměrnou sílu jarní přírody a být „přítom“, kdy se znovuzrození děje před našima očima a my se pokusíme ho zachycovat. Souběžně sami připravujeme oslavu jara ve školce.

Podtémata:

- ◆ kudy jaro přichází
- ◆ ptačí starosti
- ◆ vajíčko, bude z tebe kraslice?
- ◆ kdo se líhne, kdo se rodí
- ◆ svátky jara ve školce

Dílčí cíle :

- ◆ vytvářet základní povědomí o širším přírodním i kulturním prostředí, jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- ◆ vést k úctě k životu ve všech jeho formách
- ◆ tvořit povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s přírodou, lidmi, společností
- ◆ pokračovat v rozvoji všech smyslů

- ◆ osvojovat si základní poznatky o prostředí, v němž dítě žije
- ◆ snažit se o správnou výslovnost
- ◆ osvojovat si některé dovednosti předcházející čtení a psaní
- ◆ vytvářet pozitivní vztah k záměrnému zapamatování
- ◆ prohlubovat uplatňování slušného chování

Vzdělávací nabídka:

- ◆ vyhledávání změn v přírodě
- ◆ praktické činnosti – pokusy, zkoumání
- ◆ smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí
- ◆ grafické napodobování symbolů
- ◆ přednes, recitace, zpěv
- ◆ záměrné pozorování a popis pozorované věci (barva, velikost, tvar)
- ◆ činnosti zaměřené ke cvičení různých druhů paměti
- ◆ vlastní příklad dospělých v dodržování pravidel slušného chování
- ◆ činnosti zasvěcující děti do časových pojmů souvisejících s dnem a běžnými proměnami v přírodě
- ◆ příběhy o škodlivé lidské činnosti v přírodě
- ◆ smyslové hry a činnosti

Činnosti s dětmi:

- ◆ básně, písně a pohybové hry s velikonoční a jarní tematikou
- ◆ seznámení s jarními pranostikami – hledání odpovědí, co znamenají
- ◆ pozorování domácích zvířat na dvorech
- ◆ výzdoba třídy
- ◆ výtvarné činnosti s využitím různých materiálů
- ◆ praktické používání pojmů dnes, včera, zítra, jaro, léto..
- ◆ dekorace grafickým napodobováním symbolů
- ◆ hry s procvičováním paměti
- ◆ velikonoční besídka

EVVO: Pokusy s obarvením květů sněženek, klíčení různých druhů semen – co k vyklíčení potřebují, co naopak škodí, sběr odpadků v přírodě, pokusy s rychlením větviček, setí osení, vycházky do přírody a vyhledávání pupenců, jehnědů, prvních květin, seznámení s příběhy škodlivého lidského chování -vypalování trávy, vylévání odpadů do potoka, odpadky v lese – zaujmout stanovisko.

Očekávané výstupy (kompetence):

- ◆ uvažuje a přemýšlí
- ◆ má svůj názor
- ◆ rozlišuje a zná barvy

- ◆ v zásadě ví, co je dobře a co špatně
- ◆ všímá si změn a dění v nejbližším okolí
- ◆ uvědomuje si, že se všechno mění a vyvíjí a je třeba s tím počítat
- ◆ zachází s barvami, papírem, modelínou, štětcem, nůžkami
- ◆ tužku drží správně třemi prsty, s uvolněným zápěstím
- ◆ postřehne, co je nové, změněné
- ◆ správně vyslovuje, mluví jasně a zřetelně
- ◆ reprodukuje básně a písně
- ◆ má jednoduché poznatky o kultuře a tradicích
- ◆ zdraví děti i dospělé, poděkuje, slušně požádá

h) Integrovaný blok : BEZ PRÁCE NEJSOU KOLÁČE

(duben)

Charakteristika:

Ať se Kuba s Kačenkou podívají kamkoli, všude vidí výsledky lidské práce. Budeme společně pátrat po tom, co znamená již zmíněné přísloví, co jsou řemesla, co někteří řemeslníci dělají a jejich výrobky si zkusíme nejen vyrobit, ale i prodat na tržišti. Také se můžeme zamyslet nad tím, zda si lidské práce vážíme – jak se chováme k výrobkům a jak se cítí ten, jehož snažení někdo úmyslně zničil.

Podtémata:

- ◆ co si povídaly věci
- ◆ řemeslo má zlaté dno
- ◆ tržště

Dílčí cíle:

- ◆ přivádět děti k poznatku, jak je důležité stále se učit nové věci
- ◆ učit se vážit výsledků lidské práce
- ◆ prohlubovat u dětí trpělivost, soustředění na činnost, úsilí k dokončení započaté činnosti
- ◆ osvojovat si věku přiměřené praktické dovednosti
- ◆ prohlubovat pravidla chování ve vztahu k druhému
- ◆ vytvářet povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, lidmi, společností
- ◆ spolupracovat s ostatními
- ◆ rozvíjet komunikační dovednosti verbální i neverbální
- ◆ zvyšovat svou fyzickou kondici

Vzdělávací nabídka:

- ◆ praktické užívání hraček, předmětů a pomůcek
- ◆ pozorování činností lidí a výsledků jejich práce v okolí MŠ
- ◆ činnosti vedoucí k ohleduplnosti – střídat se v činnosti, půjčit si předmět, pomáhat si
- ◆ činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- ◆ tématické hry na řemesla
- ◆ přirozené rozhovory v rámci role ve hře
- ◆ návštěva u místních řemeslníků
- ◆ delší pohybové aktivity v přírodě , hrátky s vodou

Nabízené činnosti a příležitosti:

- ◆ námětové hry na řemesla
- ◆ vytváření stánků, peněz, výrobků na trh
- ◆ poslech pohádek (O slepičce, jak zasela zrníčko, Krtek a kalhotky..)
- ◆ pohybové vyjadřování činností (pantomima)
- ◆ hry v roli – fungující tržiště
- ◆ hodnocení akce dětmi
- ◆ návštěva truhlárny, zahradnictví, dílen
- ◆ výlety s pohybovou aktivitou v přírodě, předplavecká výuka, turistické pochody

Očekávané výstupy (kompetence):

- ◆ všímá si změn a dění v nejbližším okolí
- ◆ orientuje se bezpečně v běžném životě
- ◆ spolupracuje s ostatními dětmi ve skupině
- ◆ podřídí se rozhodnutí skupiny a podřídí se společnému programu
- ◆ přirozeně komunikuje s druhým dítětem
- ◆ vyvíjí volní úsilí
- ◆ vede rozhovor, ptá se , slovně reaguje
- ◆ používá běžné předměty odpovídajícím způsobem
- ◆ soustředí se na činnost a její dokončení
- ◆ zachází šetrně s vlastními i cizími věcmi
- ◆ zlepšuje si svou fyzickou kondici

i) Integrovaný blok : NAŠE RODINA

(květen)

Charakteristika:

Květen je měsíc, ve kterém slavíme svátek Matek i Den rodiny, je plný optimismu díky rozkvetlé přírodě a hřejivému slunci a my všichni máme blíže k úsměvu a citům. Prvopočátkem, kde se děti s projevy citů setkávají, je vlastní rodina a v ní maminka – nejdůležitější opěrný bod v jejich životě. Budeme si všímat svých citů, pojmenovávat je, směřovat je ke svým nejbližším a uvědomovat si, jak je naše rodinné zázemí pro nás důležité. Kuba i Kačenka budou s námi.

Podtémata:

- ◆ moje maminka a tatínek
- ◆ patřím do své rodiny
- ◆ náš dům
- ◆ to jsem já

Dílčí úkoly:

- ◆ posilovat prosociální chování ve vztahu k rodině
- ◆ rozvíjet vyjadřovací schopnosti
- ◆ rozvíjet vnímání vlastních emocí a umění je vyjádřit
- ◆ rozvíjet zájem o učení
- ◆ zdokonalovat koordinaci ruky a oka
- ◆ vytvářet zdravé životní návyky a postoje jako základ zdravého životního stylu

Vzdělávací nabídka:

- ◆ činnosti zajišťující radost a spokojenost
- ◆ sebeobslužné činnosti
- ◆ činnosti výtvarné, dramatické, hudební
- ◆ vyprávění, „čtení“ knížek, samostatný slovní projev, hry se slovy
- ◆ poslech pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- ◆ hry na projevování citů
- ◆ činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině
- ◆ operace s materiálem – třídění, počítání, přiřazování, prostorové umístění

Činnosti s dětmi:

- ◆ co umí maminka, tatínek – vyprávění, pantomima
vyjádření svého prožitku – slovně, symbolem, pohybem, výtvarně
- ◆ mimické vyjadřování nálad
- ◆ poslech básní, písní, příběhů, pohádek
- ◆ společná oslava MDD s rodiči
- ◆ modelové maňáskové scénky
- ◆ třídění, přiřazování, počítání, prostorové umístění – nad, pod, uprostřed, dole, nahoře, vlevo, vpravo (nábytek, nádobí, nářadí, oblečení..)
- ◆ pracovní listy

EVVO: Pozorování nově kvetoucích ovocných stromů, květin a keřů,
rozlišování a pojmenování některých květin,
pozorování hmyzu – brouků a jejich vyhledávání v různém prostředí,
zalévání zasetých semen zeleniny a trvalek na školním záhonu, vynášení
tříděného odpadu do obecních kontejnerů

Očekávané výstupy (kompetence):

- ◆ zachází s tužkou, barvami, nůžkami, papírem, modelínou
- ◆ zvládá stolování, obouvání, oblékání
- ◆ porovnává, třídí předměty podle pravidla
- ◆ chápe vlevo - vpravo, nahoře – dole, uprostřed, nad, pod, mezi
- ◆ uvědomuje si své city a snaží se je vyjádřit
- ◆ přirozeně komunikuje s učitelkou i druhými dětmi
- ◆ uvědomuje si význam sdělení „mám tě rád“ a směřuje ho do své rodiny
- ◆ má povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu zdravé výživy a aktivního pohybu
- ◆ pomáhá pečovat o okolní životní prostředí – správně nakládá s odpady, stará se o rostliny

j) Integrovaný blok : LÉTO JE ..

(červen)

Charakteristika:

Co se nám vybaví pod slovem „léto“? Každému něco jiného, ale abychom si teplé a slunečné dny nezkazili, dozvíme se, jak dbát na svou bezpečnost a předcházet nebezpečným situacím u vody, na silnici, v cizím prostředí i mezi cizími lidmi. Výlety patří k létu a také zjišťování, jaké je to jinde, zážitky jsou hlavním ziskem cest. Ať jsou tedy příjemné.

Podtémata:

- ◆ léto jsou výlety a cestování
- ◆ léto je loučení s předškoláky
- ◆ léto je hmyz
- ◆ léto jsou prázdniny na vesnici i dovolená u moře

Dílčí cíle:

- ◆ rozvíjet fyzickou zdatnost
- ◆ osvojit si poznatky důležité pro zachování bezpečí a osobní pohody
- ◆ seznamovat se místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytvářet pozitivní vztah k němu
- ◆ vážit si života ve všech jeho formách
- ◆ těšit se z hezkých a příjemných zážitků

Vzdělávací nabídka:

- ◆ hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- ◆ výlety do okolí, turistika
- ◆ poučení o možných nebezpečných situacích a způsobech, jak se chránit (nebezpečný dospělý, kontakt se zvířaty, nebezpečné předměty, chování u vody)
- ◆ hry a aktivity na téma dopravy – cvičení bezpečného chování na silnici

Činnosti s dětmi:

- ◆ turistické výlety
- ◆ školní výlet
- ◆ sledování dopravního provozu a chování chodců –děti hodnotí
- ◆ praktické nácviky chování v nebezpečné situaci
- ◆ diskuse, rozhovory

EVVO: Pasti na brouky, následné prohlížení a porovnávání, pozorování života v potoku

Očekávané výstupy (kompetence):

- ◆ těší se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás
- ◆ odmítá společensky nežádoucí chování (lež, ubližování, nespravedlnost)
- ◆ chová se obezřetně při setkání s cizími lidmi
- ◆ uvědomuje si nebezpečí, s kterým se může ve svém okolí setkat a ví, jak se mu vyhnout

- ◆ **váží si života ve všech jeho formách**
- ◆ **všímá si změn a dění v nejbližším okolí**
- ◆ **uvažuje a přemýšlí**

9. Podmínky vzdělávání

a) věcné, materiální:

V budově v přízemí se využívají s dětmi prostory herny (46m²), jídelny - zároveň sloužící jako herna pro nejmladší děti v době od 8 do 10 hodin, šatny a dětských toalet. V patře je zadaptovaná velká ložnice a menší místnost, využívaná jako sklad. Všechny prostory v MŠ jsou vytápěny nově - centrálně z kotelny peletami, akumulční kamna zatím zůstávají v záloze.

Protože prostornost přízemí není ideální, činnostní učení a pohybové aktivity kromě zimních měsíců provádíme více při pobytu venku.

Dětský nábytek, nářadí na cvičení, toalety s umývárnou i lehátka jsou přizpůsobeny výšce dětí i jejich počtu a jsou zdravotně nezávadné. Při nákupu zohledňujeme i estetické hledisko, abychom zútulnili prostředí školy.

Vybavení hračkami, pomůckami a materiály je průměrné, průběžně je obnovujeme a doplňujeme. Většina hraček je dětem dobře přístupná, takže si je samy mohou brát i ukládat. Máme vytvořeny pravidla pro vhodné zacházení s nimi, která jsou stále upevňována.

Na výzdobě v MŠ se z velké většiny podílejí děti, v šatně jsou jejich práce pro rodiče vystaveny na viditelných místech.

Školní zahrada je vybavena dvěma pružinovými houpadly, jedním dřevěným domečkem na hračky a nářadí a druhým domečkem pro dětské hry uvnitř, krytým pískovištěm, malým kolotočem na stání, hrací sestavou se skluzavkou a

umožňuje dětem různorodé pohybové i pracovní aktivity na slunci i ve stínu, podle jejich volby.

Zaměstnanci školy dbají na to, aby byly plněny bezpečnostní a hygienické normy platné pro mš.

b) životospráva:

Naše školní jídelna poskytuje dětem vyváženou plnohodnotnou stravu s dostatkem mléčných výrobků, ryb, zeleniny a ovoce i luštěnin (měsíční vyhodnocování ve spotřebním koši). Je dbáno na pitný režim ve třídě i při pobytu na zahradě a vycházkách. Paní kuchařka dodržuje zdravé technologie přípravy pokrmů i nápojů. Pokud dítě určité potraviny nechce přijímat, není nuceno, ale doporučíme mu potraviny alespoň ochutnat. Rodiče mají na nástěnce i na webu školy vyvěšený jídelníček, který je sestaven tak, aby bylo jídlo chutné, zdravé i pestré.

K dobré pohodě dítěte patří pravidelný denní režim, který mu dává jistotu řádu. Organizace dne tuto pravidelnost zajišťuje, lze ji však v průběhu dne podle potřeb dětí nebo rodičů změnit.

Pokud není silný déšť, mráz pod -10 C nebo silný vítr, jsou děti denně venku. Ke správnému životnímu stylu jsou děti vedeny i pozorováním učitelek – jsou přirozeným vzorem (nekouření, vztah k přírodě, pohybu, stravě).

c) psychosociální podmínky:

Máme na zřeteli, že dítě potřebuje bezpečné a vstřícné sociální prostředí, aby bylo jisté a spokojené. Důvěra dětí k pedagogům vznikne respektováním jejich přirozených potřeb a citlivým zájmem o jejich osobu, nasloucháním. Také se snažíme, aby všechny děti cítily, že nikdo není upřednostňován, ani přehlížen.

Pedagogický styl vedení, se kterým se ztotožňujeme, je podporující a laskavý, směřující ke kladným emocím a hodnotám a oceňující každou snahu dítěte.

Také v něm není místo na manipulativní jednání, stresující časové limity nebo podporování soutěživosti, která děti staví proti sobě. Ani negativním slovním komentářům nefandíme, protože dítě nemotivují a nevedou ke snaze něco zlepšit. Naopak – učitelky se snaží navozovat a upevňovat prosociální chování dětí mezi sebou navzájem a vznik prvních dětských přátelství.

Dětem jsou nabízeny činnosti a aktivity, které znají, zajímají je a mohou je prakticky využít - vzdělávající nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte a potřebám jeho života. Mezi dospělými a dětmi se projevuje vzájemná důvěra, ohleduplnost, zdvořilost a tolerance.

d) organizace:

Od začátku školního roku je uplatňován v MŠ adaptační program pro nově příchozí děti, ve kterém je umožněno rodičům pobývat v MŠ s dítětem podle jeho potřeb. Organizace dne je dostatečně pružná na to, abychom mohli reagovat na aktuální či aktuálně změněné potřeby dětí.

Snažíme se o vyváženost poměru spontánních a řízených dětských činností během dne, což někdy není jednoduché, chceme-li poskytnout dětem dost času na spontánní hru tak, aby si ji mohly dokončit.

Dětem jsou nabízeny činnosti, ve kterých podporujeme uplatnění jejich vlastních originálních nápadů. Mohou pracovat individuálně, v menších skupinách i frontálně. Pokud se někdo nechce určité činnosti zúčastnit, nemusí – může být jen pozorovatelem ostatních.

Aby dětské činnosti a aktivity měly očekávaný výsledek, musí být připraven včas a v dostatečném množství odpovídající materiál. Materiálové zabezpečení nám dovoluje s dětmi plánovat a realizovat rozmanité vzdělávací i herní činnosti.

Pro rozvoj tělesné kondice dětí jsou zařazovány několikrát týdně řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity. Učitelé se plně věnují dětem a jejich vzdělávání.

e) řízení MŠ:

Ředitelka spolupracuje s OÚ – starostka je informována o všem podstatném v mateřské škole (ekonomické záměry, personální změny..), společně jsou plánována vystoupení dětí na akcích obce.

V mš mají všichni zaměstnanci jasně definovány své úkoly, povinnosti a pravomoci. Předávání informací od ředitelky zaměstnancům probíhá kromě důležitých věcí na poradách především ústně a telefonicky – tak, aby bylo vše aktuální včas ošetřeno a zařízeno. Těmito způsoby komunikují též ostatní zaměstnanci mezi sebou navzájem. Informace rodičům jsou předávány na nástěnce, webu školy nebo uzavřeném Fcb profilu. Všichni jsou motivováni ke

spolupráci a vytváření ovzduší vzájemné důvěry a tolerance. Vedení ponechává všem dostatek pravomocí, respektuje názory zaměstnanců. Ředitelka vypracovává ŠVP ve spolupráci s učitelkou a provádí kontrolní a evaluační činnosti.

f) personální a pedagogické zajištění:

Učitelky, pracující s dětmi od 4 do 7 let, mají odbornou kvalifikaci. Ne každý školní rok se ale podaří zajistit kvalifikovanou učitelku pro práci s dvouletými dětmi (úvazek 0,35). Vždy je ale dbáno na to, aby s dětmi pracoval člověk s morálními vlastnostmi a láskou k malým dětem, který je schopen chápat jejich potřeby a věkové zvláštnosti. Všechny učitelky se sebevzdělávají (formou DVPP). Všichni zaměstnanci jednají profesionálním způsobem – v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

Speciální služby – převážně logopedické – si rodiče individuálně zajišťují u logopeda sami, na doporučení školy. Rádi bychom pokračovali v návštěvách logopedky v naší škole, kterou zajistila MAS Rakovnicko a byla zdarma. Návštěvy byly 1x za 14 dnů a byly pro děti zajímavé a přínosné. Bohužel, v tomto školním roce aktivita není dostupná.

g) spolupráce s rodiči:

Informativní forma spolupráce zahrnuje schůzky s rodiči, obvykle 2x do roka, kde rodičům nabízíme pedagogické knihy k individuálnímu prostudování, dále

možnost účasti na přednášce odbornice z PPP a možnost individuálních konzultací k výchově či vzdělávání jejich dítěte. Materiální spolupráce tkví v tom, že rodiče přinášejí do mš materiál, který s dětmi využijeme (výtvarný, k tvoření, ale i přebytky zeleniny a ovoce ze svých zahrádek). Někteří rodiče pomohou i formou technické výpomoci (oprava hraček..) nebo fyzickou prací tam, kde je zrovna potřeba. Učitelky při své práci vnímají individuální potřeby jednotlivých dětí a snaží se jim porozumět a v rámci jejich možností uspokojovat. Rodiče jsou individuálně informováni, popřípadě nasměrováni k odborníkovi, pokud jejich dítě potřebuje speciální pomoc. Na nástěnce či na webu mají dostatečné informace o všem, co v mš chystáme a co potřebují vědět.

Všichni zaměstnanci školy preferují otevřenost, vstřícnost a respekt ve vztahu k rodičům a budují tak důvěru rodičů v naši školu. Pokud se rodič svěří s důvěrnými informacemi o dítěti, diskrétnost a takt zaměstnanců je samozřejmostí. Také nevyžádanými radami rodičům šetříme.

10. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Toto vzdělávání se týká dětí s **tělesným postižením**, dětí se **zdravotním znevýhodněním** a dětí se **sociálním znevýhodněním**.

Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření.

Podpůrná opatření realizuje mateřská škola.

Podpůrná opatření :

Realizuje je mateřská škola a dělí se do 5 stupňů podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti, přičemž opatření 1. stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Podpůrná opatření 2. - 5. stupně lze uplatnit jen s doporučením školského poradenského zařízení (ŠPZ).

Základním východiskem pro přípravu vzdělávacích programů pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními 1. stupně je ŠVP, vycházející z RVP PV, který respektuje individuální potřeby a možnosti dítěte. Snahou pedagogů je vytvořit i těmto dětem optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci jim, aby dosáhly co největší samostatnosti. Důležitá je volba odpovídajících vzdělávacích metod a prostředků pedagogy,

neméně důležitý je jejich citlivý přístup, též poučení a úzká spolupráce se všemi rodiči dětí ve třídě, kde se dítě se speciálními potřebami vzdělává.

Pro děti s priznanými podpůrnými opatřeními 1. stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP a pro děti s priznanými podpůrnými opatřeními od 2. stupně podkladem pro tvorbu IVP. PLPP zpracovává škola samostatně, IVP zpracovává škola na základě doporučení ŠPZ.

Pravidla pro tvorbu PLPP (zodpovědná za plán je ředitelka, za realizaci i výstupy učitelka a ředitelka):

- ◆ zjistit problémy či slabiny dítěte podle pěti oblastí vzdělávání (Př.: Dítě a jeho tělo..)
- ◆ pedagogicky diagnostikovat (konkrétní pojmenování problému - př.: špatná koordinace oka - ruky)

vytyčit cíle vzdělávání (př.: zlepšit orientaci na ploše)
- ◆ použít podpůrná opatření 1. stupně (výčet metod pro konkrétní činnosti s dítětem - př.: ukázat požadované obrázky prstem, obtahovat pomalu prstem na velkém obrázku požadovaný prvek, obtahovat tužkou předkreslený tvar..)
- vyhodnotit PLPP (vždy nejdéle po 3 měsících od započetí)
- ◆ připojit podpisy zúčastněných pedagogických pracovníků + zákonného zástupce

Podpůrná opatření 1. stupně:

Ta může MŠ poskytovat bez doporučení ŠPZ i bez informovaného souhlasu zákonného zástupce.

Pokud by po vyhodnocení podpůrná opatření 1. stupně nestačila, bude zákonnému zástupci doporučena návštěva školského poradenského zařízení.

Podpůrná opatření 2. až 5. stupně:

Podmínkou pro jejich uplatnění je doporučení ŠPZ + souhlas zákonného zástupce.

Určený pedagog je odpovědný za spolupráci se ŠPZ, zřizovatelem, lékařem a OSPOD (v případě nespolupracujícího zákonného zástupce).

Jakmile škola obdrží doporučení ŠPZ a získá souhlas zákonného zástupce, bezodkladně:

- ◆ zahájí poskytování podpůrných opatření 2. - 5. stupně.
- ◆ nejméně 1x ročně škola vyhodnotí poskytování těchto opatření
- ◆ ukončí jejich poskytování v případě, že to ŠPZ doporučí (není už potřeba souhlasu zákonného zástupce).

Podmínky vzdělávání:

Je třeba mít na zřeteli, že dětem s přiznanými podpůrnými opatřeními musíme upravit podmínky vzdělávání tak, aby odpovídaly individuálním potřebám těchto dětí.

Zejména:

- ◆ uplatňovat individualizaci při určování obsahu i metod vzdělávání
- ◆ rozvíjet u dětí samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky odpovídající věku dítěte a stupni jeho postižení.
- ◆ snížit počet dětí ve třídě v souladu s právními předpisy
- ◆ spolupracovat se zákonnými zástupci dítěte, ŠPZ či potřebnými odborníky i mimo školství
- ◆ v případě potřeby zajistit asistenta pedagoga

Naše MŠ zatím nemá zkušenost s dítětem, které by potřebovalo speciální potřeby. Program bychom vytvářeli „na míru“ podle toho, do které kategorie by dítě patřilo (v případě souhlasu dětského lékaře s jeho možnou adaptací v naší MŠ).

11. Vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola je povinna vytvářet ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti.

Jak poznáme děti nadané?

Převyšují své vrstevníky v jedné či více oblastech - v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech, v rozumových schopnostech. Jsou charakteristické schopností pracovat s abstraktními symboly, slovními i matematickými, nepotřebují výrazně motivovat, učení jim činí potěšení, mají schopnost dlouhodobé koncentrace, dobrou paměť, jsou schopné vybavovat si naučené do detailů. Preferují samostatnou práci, vlastní schémata a způsoby myšlení, jsou schopni vytvářet originální myšlenky, jejich myšlení je flexibilní. Obvykle mají specifický smysl pro humor. Pokud jsou nuceny dodržovat stanovené postupy či pracovní tempo svých spolužáků, mohou se nudit (a zlobit). U mimořádně nadaného dítěte se jeho nadání zpravidla projevuje v jedné oblasti a v jiných naopak může zaostávat. V předškolním věku dítě prochází obdobím nerovnoměrného a skokového vývoje, mnohdy je těžké odlišit při identifikaci nadání dítěte od akcelerovaného vývoje v určité oblasti. Rozumové schopnosti a zvýšená intenzita emocí a představivosti vytvářejí silné vnitřní prožívání a uvědomování, které je kvalitativně odlišné od normy. To velmi často způsobuje u těchto dětí mezi ostatními emocionální a sociální problémy.

Dítě, které vykazuje známky nadání:

- ◆ bude vyšetřeno odborníky v ŠPZ (PPP Rakovník, popřípadě u odborníků uměleckých oborů).
- ◆ bude-li potvrzeno jeho nadání v určité oblasti, bude dále stimulováno tak, aby se jeho potenciál dále prohluboval a rozšiřoval - použitím všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dítěte v rozsahu 1. - 4. stupně podpory.

Konkrétní změny v naší MŠ pro zabezpečení vzdělávání nadaných dětí:

- ◆ proškolení pedagogů (školení v oblasti rozvoje nadaných dětí, pedagogická literatura z této oblasti, informace z facebookové skupiny „Nadané děti“, informace z deti.mensa.cz)
- ◆ postupné vybavování školy podnětnými didaktickými pomůckami pro rozvoj kognitivních funkcí (hry pro jednotlivce, deskové hry, hlavolamy, pracovní listy)
- ◆ vybavování školy kompenzačními pomůckami pro objevování a bádání (lupy, globus, encyklopedie)

12. Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Naše mateřská škola organizuje předškolní vzdělávání už od 2 let věku dítěte. .

Specifika dvouletého dítěte:

- ◆ projevuje velkou touhu po poznání, experimentuje, objevuje
- ◆ poznává všemi smysly
- ◆ vymezuje se vůči ostatním, osamostatňuje se
- ◆ potřebuje dostatek citové podpory
- ◆ bývá egocentrické
- ◆ potřebuje více individuální péče
- ◆ neorientuje se v prostoru a čase
- ◆ žije přítomností
- ◆ je méně obratné v pohybových aktivitách
- ◆ má silnou potřebu vazby na dospělou osobu
- ◆ učí se nejvíce nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a hrou
- ◆ vyžaduje opakování
- ◆ potřebuje pravidelné rituály
- ◆ vyžaduje srozumitelná pravidla
- ◆ potřebuje pocit bezpečí

Abychom byli v pedagogické práci úspěšní, ponecháme co největší prostor pro volné hry a pohybové aktivity, zároveň děti začneme vést k respektování pravidel a norem. Upevňováním návyků praktických dovedností všeho druhu je budeme vést k osamostatňování.

Podmínky pro vzdělávání:

Podnětné prostředí pro děti od dvou let zajišťujeme dostatkem bezpečných a věkově vhodných hraček. V šatně lze ponechat náhradní oblečení, ve třídě jsou znepřístupněny bezpečnost ohrožující předměty. Herna je vytvořena pro tyto děti z jídelny proto, aby mohly být v dopoledním programu odděleny od nejstarších dětí a měly prostor pro své hry i pohybové aktivity. Vzdělávací činnosti jsou tak realizovány v malém kolektivu či individuálně. S dětmi jednáme laskavě, ale snažíme se o důslednost. K odpočinku na lůžkách mají děti možnost nosit si z domova plyšové hračky pro pocit jistoty.

13. Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti cizinců, pocházející z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu při osvojování českého jazyka, protože jejich rodiče neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího.

Pokud se v naší mateřské škole v jednom školním roce sejdou alespoň 4 cizinci ve třídě předškoláků, bude zřízena **skupina pro bezplatnou jazykovou přípravu**. (Jeden až tři cizinci nezakládají nárok na zřízení skupiny). Rozsah této přípravy skupiny bude **jedna hodina týdně** (čistého času) – rozdělena na dva či více bloků. Tím přispějeme k plynulému přechodu těchto dětí do základního školství.

Do této skupiny lze přidat i další děti (mladší, s českým občanstvím), které potřebují též podpořit v jazykové výchově. O zařazení do skupiny rozhoduje ředitelka školy. Skupina může mít i více než 8 dětí, pokud to není na úkor kvality jazykové přípravy.

Podpůrným materiálem pro děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka je „**Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání**“, které lze využívat již u mladších dětí.

14. Autoevaluace a hodnocení výsledků vzdělávání

Autoevaluace je procesem vlastního průběžného vyhodnocování vzdělávacích činností a podmínek vzdělávání, realizovaným v mateřské škole. Má za úkol zjistit míru plnění daných úkolů či zachytit daný stav a porovnat ho s optimálním stavem, ke kterému se chceme dostat. Provádí ji ředitelka s pedagogy.

Budeme sledovat (předměty evaluace):

- ◆ soulad ŠVP s RVP PV - odpovědnost ředitelka
- ◆ plnění cílů ŠVP - odpovědnost ředitelka a učitelka
- ◆ práci učitelů - odpovědnost ředitelka
- ◆ výsledky vzdělávání (zpracování pedagogické diagnostiky) - odpovědnost učitelka a ředitelka
- ◆ kvalitu podmínek vzdělávání - odpovědnost učitelka a ředitelka

Konkrétní předměty evaluace:

- ◆ soulad ŠVP s RVP PV - průběžně
- ◆ plnění cílů ŠVP - 1x týdně
- ◆ kvalita podmínek vzdělávání - 1x ročně, na konci škol. roku
- ◆ pokrok jednotlivých dětí - 2x ročně
- ◆ vlastní pedagog. týdenní práce - 1 x týdně
- ◆ práce učitelů - průběžně
- ◆ dokumentace - průběžně

Použijeme metody:

- ◆ prostudování, porovnání dokumentů – u souladu ŠVP s RVP PV, dokumentace
- ◆ písemné záznamy o individuálním pokroku dětí pozorování (strukturované i nestrukturované, slovní výpovědi dětí (jak přemýšlejí) analýzy portfolií dětí - u výsledků vzdělávání
- ◆ dotazníky zaměstnanců i rodičů, porovnávání s RVP PV – u podmínek vzdělávání
- ◆ hospitace, kontrola písemné přípravy nebo materiální přípravy podmínek pro práci dětí - práce učitelů
- ◆ vyplnění evaluačních archů - plnění cílů ŠVP